

V E N D I M
Nr.38, datë 23.12.2003

NË EMËR TË REPUBLIKËS SË SHQIPERISE

Gjykata Kushtetuese e Republikës së Shqipërisë, e përbërë nga:

Fehmi Abdiu	Kryetar i Gjykatës Kushtetuese
Gjergj Sauli	Anëtar i “ “
Alfred Karamuço	Anëtar i “ “
Kristofor Peçi	Anëtar i “ “
Xhezair Zaganjori	Anëtar i “ “
Petrit Plloçi	Anëtar i “ “
Sokol Sadushi	Anëtar i “ “
Kujtim Puto	Anëtar i “ “

me sekretare Arbenka Lalica, në datën 26.9.2003, mori në shqyrtim në seancë gjyqësore me dyer të hapura çështjen me nr.33 Akti që i përket:

KËRKUES: SELAMI ZALLI, përfaqësuar nga avokat Neshat Fana, me deklaram.

SUBJEKTE TË INTERESUARA:

PRESIDENTI I REPUBLIKËS, në mungesë

PROKURORI I PËRGJITHSHËM, në mungesë

OBJEKTI: Shfuqizimi si i papajtueshëm me Kushtetutën i vendimit nr.3, datë 30.1.2003 të Kolegjeve të Bashkuara të Gjykatës së Lartë.

BAZA LIGJORE: Nenet 131/f, 134/1 “g”, 2 të Kushtetutës të Republikës së Shqipërisë.

Kërkuesi ka parashtuar këto shkaqe për shfuqizimin si të papajtueshëm me Kushtetutën të vendimit të Kolegjeve të Bashkuara të Gjykatës së Lartë:

1. Kolegjet e Bashkuara i kanë mohuar të drejtat themelore për t’iu drejtuar gjykatës dhe për të zhvilluar një proces të rregullt ligjor, parashikuar në nenin 42 të Kushtetutës.

2. Kolegjet e Bashkuara kanë cenuar parimin kushtetues të parashikuar në nenin 132/1 të Kushtetutës, sipas të cilit vendimet e Gjykatës Kushtetuese kanë fuqi detyruese të përgjithshme dhe janë përfundimtare.

GJYKATA KUSHTETUESE,

pasi dëgjoi relatorin e çështjes Kujtim Puto, përfaqësuesin e kërkuesit dhe bisedoi çështjen në tërësi,

V Ë R E N:

Kërkuesi Selami Zalli ka kërkuar në gjykatë anulimin e dekretit të Presidentit të Republikës nr.3037, datë 1.6.2001 për transferimin e tij nga prokuror i Prokurorisë së Përgjithshme në prokuror në Prokurorinë e Rrethit Pogradec.

Gjykata e Apelit Tiranë e ka gjykuar çështjen si gjykatë e shkallës së parë dhe me vendimin nr.97, datë 18.9.2002 ka shfuqizuar pikën 4 të dekretit, lidhur me transferimin e kërkuesit, me arsyetimin se ai ka të drejtë të mbrohet në gjykatë, përderisa transferimi ka cenuar elementet e marrëdhënies juridike të punës, si: paga e vendi i punës.

Pas rekursit të Prokurorit të Përgjithshëm, Kolegjet e Bashkuara të Gjykatës së Lartë, me vendimin nr.3, datë 30.1.2003, kanë vendosur prishjen e vendimit nr.97, datë 18.9.2002 të gjykatës së apelit dhe pushimin e gjykimit të çështjes.

Kolegjet e Bashkuara kanë vendosur pushimin e gjykimit, duke arsyetuar se dekretet e Presidentit të Republikës, duke përfshirë edhe ato të largimit apo transferimit nga detyra të

prokurorëve, nuk mund të kundërshtohen në gjykatë, pasi ato janë të natyrës juridiko-kushtetuese dhe jo akte administrative. Ato kanë arsyetuar gjithashtu se Kushtetuta nuk parashikon për prokurorët ndonjë mjet juridik kundërshtimi, përdërisa qëndrimi i tyre në detyrë bazohet në një vendimarrje të karakterit diskrecional të Presidentit të Republikës.

Gjykata Kushtetuese konstaton se vendimi i Kolegjeve të Bashkuara të Gjykatës së Lartë është rrjedhojë e një procesi jo të rregullt ligjor në kuptim të nenit 42 të Kushtetutës, sepse i ka mohuar prokurorëve të drejtën e ankimit në gjykatë ndaj dekreteve të Presidentit.

Kolegjet e Bashkuara i konsiderojnë aktet e Presidentit për largime nga puna si akte me karakter juridiko-kushtetues, e jo administrativ. Ky arsyetim është në kundërshtim me frymën e përmbajtjen e legjislationit, me jurisprudencën kushtetuese e doktrinën e së drejtës administrative. Natyra juridike e aktit përcaktohet në radhë të parë nga marrëdhënia që rregullon dhe nga lloji i veprimtarisë që ushtron organi që e nxjerr. Nga përmbajtja dhe fryma e Kushtetutës së Republikës së Shqipërisë del se veprimtaria e Presidentit të Republikës si kryetar shteti ka elemente të tre pushteteve: legjislativ, ekzekutiv e gjyqësor. Për këtë arsye, Ai ka kompetencë të nxjerrë si akte që janë shprehje e drejtimit politik, ashtu edhe akte (dekrete) individuale që për nga natyra e tyre, afrojnë më shumë me veprimtarinë ekzekutive urdhërdhënëse të administratës shtetërore. Në aktet me karakter administrativ përfshihen edhe dekretet për emërimin dhe shkarkimin nga detyra të prokurorëve, që mund të cenojnë të drejtat juridiko-civile të prokurorit. Duke pasur të tilla cilësi, dekreti, ashtu siç është shprehur Gjykata Kushtetuese në vendimin nr.25, datë 13.2.2002 duhet të jetë objekt i ankimit dhe i shqyrtimit gjyqësor.

Gjykata Kushtetuese çmon gjithashtu se e drejta e prokurorëve për t'u ankuar buron nga Kushtetuta. Kufizimi që i bëhet kësaj të drejte për shkak të përgjegjësisë së veçantë që ata kanë në mbrojtje të interesave publike, nuk gjen mbështetje tek neni 17 i Kushtetutës. Edhe nga përmbajtja e nenit 148 të Kushtetutës, ku përcaktohen detyrat e prokurorisë për ushtrimin e ndjekjes penale dhe përfaqësimin e akuzave në gjyq etj., si dhe nga vetë kuptimi si organ i pavarur, del që prokurorëve duhet t'u jepen të drejta e garanci, siç është edhe e drejta e ankimit ndaj masave që ata i konsiderojnë të padrejta.

Sipas ligjit "Për dispozitat kryesore kushtetuese", që ka qenë në fuqi deri më 28 nëntor 1998, prokurorët ishin të organizuar e funksiononin brenda pushtetit gjyqësor dhe Gjykata e Lartë, në vendimet e saj, pranonte për shqyrtim ankimet e prokurorëve ndaj vendimeve të Këshillit të Lartë të Drejtësisë për largimin e tyre nga detyra. Ndonëse në nenin 147/6 të Kushtetutës në fuqi përcaktohet se gjyqtarët kanë të drejtë të ankohen në Gjykatën e Lartë kundër vendimit të Këshillit të Lartë të Drejtësisë për largimin e tyre nga puna, ndërsa për prokurorët nuk parashikohet ndonjë e drejtë e tillë, kjo nuk do të thotë se prokurorët nuk kanë të drejtën të kërkojnë në gjykatë të drejtat e tyre juridiko-civile. Kushtetuta nuk përcakton për prokurorët ndonjë procedurë të veçantë gjykimi siç bën për gjyqtarët, por nuk i përjashton ata nga e drejta për t'u drejtuar në gjykatë ndaj akteve administrative, sipas dispozitave të Kodit të Procedurës Civile, ashtu siç e kanë këtë të drejtë të gjithë personat e tjerë fizikë e juridikë.

Gjykata Kushtetuese, në vendimin nr.25, datë 13.2.2001, pranon se e drejta e prokurorëve për t'u ankuar buron nga Kushtetuta dhe se dallimi që mund t'u bëhet atyre nga gjyqtarët e nëpunësit civilë për të drejtën e ankimit cenon frymën dhe përmbajtjen e Kushtetutës së Republikës së Shqipërisë. Duke shkuar më tej, kjo gjykatë, në jurisprudencën e saj, e ka konsideruar të drejtën e ankimit si të lidhur ngushtë me të drejtën për një proces të rregullt ligjor, të parashikuar në nenin 42 të Kushtetutës e nenin 6 të Konventës Europiane.

Gjykata e Lartë i referohet vendimit të Gjykatës Europiane të të Drejtave të Njeriut të datës 8.12.1999 në çështjen "Pellegrini" kundër "Francës", në të cilin përjashtohen nga veprimi i nenit 6/1 të Konventës "E drejta për një proces të rregullt", kërkesat e ngritura nga funksionarët, (duke përmendur forcat e armatosura e policinë), detyrimet e të cilave janë karakteristike për administratën që funksionon si depozituese e pushtetit publik dhe që është përgjegjëse për mbrojtjen e interesave të përgjithshme të shtetit.

Arsyetimi i mësipërm nuk mund të merret si bazë për t'u mohuar prokurorëve të drejtën për t'u drejtuar gjykatës. Konventa, si instrument i mbrojtjes së të drejtave të njeriut, ofron vetëm një standard minimum të mbrojtjes së të drejtave dhe shtetet nuk pengohen të shkojnë përtej këtij kufiri, duke i njohur funksionarëve të drejtën për t'u ankuar. Gjykata Europiane e të Drejtave të Njeriut e njeh

të drejtën për t'iu drejtuar gjykatës kur shprehet se “neni 6/1 i siguron çdokujt të drejtën të paraqesë ankesa në lidhje me të drejtat dhe detyrimet e tij civile përpara një gjykate ose arbitrazhi; në këtë mënyrë, ai ushtron “të drejtën për gjykim”, nga e cila e drejta për t'iu drejtuar gjykatës, që është e drejta për të filluar një proces përpara një gjykate për çështje civile, përbën një aspekt”. (Philis kundër Greqisë nr.1, vendimi i 27 gushtit 1991)

Gjykata Kushtetuese, me vendimin nr.28 , datë 21.2.2002, ka shfuqizuar pikën 2 të nenit 34 të ligjit “Për organizimin dhe funksionimin e prokurorisë në Republikën e Shqipërisë”, që mohonte të drejtën e ankimit të prokurorit ndaj dekretit të Presidentit për shkarkimin e tij nga detyra. Ky shfuqizim është bërë si në çdo rast tjetër, nëpërmjet interpretimit të Kushtetutës, i cili ka fuqi “erga omnes” dhe është përfundimtar në kuptim të nenit 124 të Kushtetutës. Prandaj, zbatimi i këtyre vendimeve është një detyrim kushtetues, të cilin asnjë organ nuk ka të drejtë ta vërë në diskutim.

Në këto rrethana, vendimi nr.3, datë 30.1.2003 i Kolegjeve të Bashkuara të Gjykatës së Lartë, duhet të shfuqizohet. Meqenëse mbetet pa përgjigje rekursi i ushtruar nga Prokurori i Përgjithshëm, çështja i dërgohet për kompetencë Gjykatës së Lartë, e cila, pa i mohuar kërkesit të drejtën e ankimit, do të ushtrojë kompetencat e veta për mënyrën e zgjidhjes së çështjes.

PËR KËTO ARSYE,

Gjykata Kushtetuese e Republikës së Shqipërisë, në mbështetje të nenit 131/f të Kushtetutës, si dhe nenit 72 të ligjit nr.8577, datë 10.2.2000 “Për organizimin dhe funksionimin e Gjykatës Kushtetuese të Republikës së Shqipërisë”, me shumicë votash,

V E N D O S I:

- Shfuqizimin si të papajtueshëm me Kushtetutën të vendimit nr.3, datë 30.1.2003 të Kolegjeve të Bashkuara të Gjykatës së Lartë.
- Dërgimin e çështjes për shqyrtim në Gjykatën e Lartë.
- Ky vendim është përfundimtar, i formës së prerë dhe hyn në fuqi ditën e botimit në Fletoren Zyrtare.